

RESUM EXECUTIU

VEUS CONTRA LA PRECARIETAT:

**DONES I POBRESA LABORAL A
EUROPA**

OXFAM

Aquest informe està dedicat a les dones i homes que viuen i lluiten contra la desigualtat, la pobresa i la precarietat laboral cada dia de les seves vides; en particular, a les dones que pateixen condicions laborals precàries a causa de la discriminació i les actituds socials, visibles i invisibles, que encara avui existeixen envers la dona i el seu paper en el món del treball. Especialment dedicat a les dones a Espanya, França i Itàlia que han participat en aquest informe.

© Oxfam Internacional, setembre de 2018

Aquest resum ha estat escrit per Rowan Harvey, sent aquesta versió una adaptació del text original. Oxfam agraeix la col·laboració de Cristina Rovira Izquierdo, Carmen Suárez-Llanos, Ana Maria Claver Muñoz i Lara Contreras en la seva producció. Forma part d'una sèrie de documents dirigits a contribuir al debat públic sobre polítiques humanitàries i de desenvolupament.

Per a més informació sobre els temes tractats en aquest document, poseu-vos en contacte amb matilde.sambade@oxfam.org.

Aquesta publicació està subjecta a copyright però el text pot ser utilitzat lliurement per la incidència política i campanyes, així com en l'àmbit de l'educació i de la investigació, sempre que s'indiqui la font de forma completa. El titular dels drets d'autor sol·licita que qualsevol ús de la seva obra li sigui comunicat, o el seu ús en altres publicacions, així com en traduccions o adaptacions, es pot fer després d'haver obtingut permís i pot requerir el pagament d'una taxa. Ha de posar-se en contacte amb matilde.sambade@oxfam.org.

La informació en aquesta publicació és correcta en el moment d'enviar-se a impremta.

Publicat per Oxfam Intermón per Oxfam Internacional al setembre de 2018. Informe n.47.

Oxfam Intermón, Gran Via de les Corts Catalanes, 641, 08010 Barcelona (Espanya).

Fotografia de portada: Pablo Tosco/Oxfam Intermón.

OXFAM

Oxfam és una confederació composta per una xarxa de 20 organitzacions en més de 90 països, com a part d'un moviment global pel canvi per a construir un futur lliure d'injustícia i pobresa. Per a més informació visiti www.oxfam.org

Oxfam Austràlia (www.oxfam.org.au)

Oxfam Bèlgica (www.oxfamsol.be)

Oxfam Brasil (www.oxfam.org.br)

Oxfam Canadà (www.oxfam.ca)

Oxfam França (www.oxfamfrance.org)

Oxfam Alemanya (www.oxfam.de)

Oxfam GB (www.oxfam.org.uk)

Oxfam Hong Kong (www.oxfam.org.hk)

Oxfam IBIS (Dinamarca) (<http://oxfamibis.dk/>)

Oxfam Índia (www.oxfamindia.org)

Oxfam Intermón (Espanya) (www.oxfamintermon.org)

Oxfam Irlanda (www.oxfamireland.org)

Oxfam Itàlia (www.oxfamitalia.org)

Oxfam Japó (www.oxfam.jp)

Oxfam Mèxic (www.oxfamexico.org)

Oxfam Nova Zelanda (www.oxfam.org.nz)

Oxfam Novib (Països Baixos) (www.oxfamnovib.nl)

Oxfam Quebec (www.oxfam.qc.ca)

Oxfam Sud-àfrica (www.oxfam.org.za)

"En el fons, tinc una gran sensació de patiment"

Amanda, París, França 2017

"La meva autoestima és tan baixa ... envies el teu currículum un cop i un altre, però ningú et truca"

Zoe, Sevilla, Espanya 2017

"Com a dones hem de creure en nosaltres mateixes, treballar juntes i donar-nos suport les unes a les altres cada dia per assolir el nostre objectiu, sigui el que sigui. Amb el suport adequat, podem fer-ho"

Amreet, Manchester, Regne Unit 2016

Des del començament de la crisi econòmica mundial de 2008, els problemes a què fan front els homes treballadors a Europa i Amèrica del Nord han protagonitzat l'agenda política, acadèmica i mediàtica. La resposta als seus desafiaments s'ha donat a través de polítiques ortodoxes i, en paral·lel, han comportat una major presència i pes de partits extremistes, fins i tot exposant el futur de la Unió Europea a una situació d'incertesa aparentment irreversible. Segons l'Organització Internacional del Treball (OIT), l'ocupació precària està en auge, donant lloc a alts índexs de subocupació, persones treballadores insatisfetes i una creixent incidència del treball a temps parcial no desitjat. Les dones, per la seva banda, tot i que reben molta menys atenció i anàlisi, experimenten igualment constants canvis en els seus patrons de treball, dificultats, i desavantatges socials i laborals. La seva resposta individual i col·lectiva a tot això, constitueix un enorme potencial per transformar el món en què vivim. Aquest informe busca explorar els reptes i les oportunitats que tenen les dones treballadores a Europa, especialment aquelles amb ocupacions precàries i baixos salaris.

Dones, desigualtat salarial i pobresa laboral a la Unió Europea

El món del treball ha sofert una transformació profunda en els últims 50 anys. Actualment, les dones formen part de la força de treball, més nombroses que mai. No obstant això, un cop allà, segueixen enfrontant-se a menors oportunitats, a la segregació ocupacional, a l'augment dels casos d'assetjament i de violència, i és més probable que es trobin en un treball sense contracte, insegur i amb baixa remuneració. **A l'Europa dels 28 (UE-28), igual que a Espanya, les dones tenen el doble de probabilitats de tenir un treball amb baixa remuneració que els homes.** Alhora, si mirem el 10% de la població europea amb majors ingressos, només el 20% són dones (2016). Al més alt nivell directiu de les grans empreses, només 36 de 609 CEOs o direccions executives són exercides per dones (2016).

Entre les dones treballadores, les dones migrants i les joves d'entre 15 i 24 anys, són les que afronten la taxa més alta de risc de pobresa laboral

Investigacions sobre l'impacte de la crisi econòmica de 2008 mostren que, a l'inici, es va donar una reducció de les diferències de gènere en anivellar a la baixa les condicions laborals dels homes. No obstant això, una vegada que va començar la fase de recuperació, les condicions de treball dels homes van millorar, mentre que, en general, les de les dones es van mantenir igual, o fins i tot van empitjorar. Aquestes dinàmiques semblen reforçar tendències a llarg termini sobre la participació de la dona en l'economia remunerada, caracteritzada pels baixos salaris i la discriminació salarial.

Tot i que la bretxa salarial de gènere es redueix lentament, les dones europees encara cobren un 16% menys que els homes: és a dir, haurien de treballar 59 dies més a l'any per cobrar el mateix. O 52 dies a Espanya.

La veritat és que un cop s'han tingut en compte i descomptat altres factors com el tipus de jornada o de contracte, **almenys el 10% de la diferència salarial entre dones i homes a França i el 14% a Espanya, només pot atribuir-se a la discriminació.** A tall d'exemple, és més probable que les pujades salarials degudes a incentius discrecionals i variables i a complements salarials, s'atorguin als homes, en part pel menor temps dedicat a la feina de la llar i de cura no remunerat, com atendre els nens i nenes, i a les persones grans. Això els permet tenir més flexibilitat, major disponibilitat per treballar més hores, i major mobilitat geogràfica que les dones. A més, els complements per risc en el treball, que compensen als treballadors i treballadores per desenvolupar feines considerades de certa perillositat, sovint no s'ofereixen a les treballadores que s'exposen a condicions similars.

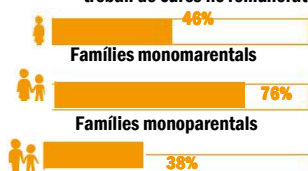
Com explica Mari, de 43 anys d'edat, que viu a prop de Madrid amb els seus dos fills i treballa com a cambrera: "Un home que té el mateix lloc i fa les mateixes tasques que jo, cobra més. Aquesta és una realitat que la pròpia empresa reconeix i ha confirmat amb informació confidencial entregada al comitè d'empresa. Es fa a través de complements salarials: el plus de disponibilitat i el que s'anomena la 'activitat extra del mes'".

La discriminació i les nocives normes socials de gènere continuen infravalorant les habilitats i contribució de les dones, i limiten les seves decisions a l'hora de triar una professió. La desigualtat de gènere abasta la discriminació i desigualtat vinculades a una sèrie de característiques com són l'edat, l'origen, la raça, l'ètnia, la composició de la llar i les habilitats físiques. Cadascuna d'elles té un impacte significatiu en la capacitat de les dones per trobar un treball decent. En concret, les dones treballadores migrants, i especialment les nascudes fora de la Unió Europea, estan entre les treballadores més explotades i marginades. Lamentablement, Espanya té la taxa més alta d'Europa de risc de pobresa laboral de les dones migrants: una de cada tres treballadores està en risc de pobresa. També les dones europees més joves són de les més proclius a treballar i patir pobresa: més d'una de cada deu dones entre els 15 i els 24 anys afronten aquest risc, sent la taxa més alta de tots els grups d'edat. En general, 'el gènere intensifica els desavantatges associats a la desigualtat i a la identitat social'.

QUI SÓN LES DONES EN SITUACIÓ DE PRECARIETAT I POBRESA LABORAL A EUROPA?

TREBALL NO REMUNERAT

Taxa de treballadores migrants que participen en treball de cures no remunerat

SECTORS

Serveis d'hostaleria, restauració, turisme i atenció al client

PROFESSIONS

TREBALL A TEMPS PARCIAL

Dones amb jornada parcial voluntària

Dones amb jornada parcial no desitjada

AMB TREBALL

DONES MIGRANTS TREBALLADORES

DONES JOVES TREBALLADORES (15-24 ANYS)

AMB DIVERSITAT FUNCIONAL

Risc de pobresa laboral 15 punts percentuals sobre les persones sense diversitat funcional (2014)

D'ÈTNIES MINORITÀRIES

Famílies monoparentals amb fills

85% són dones

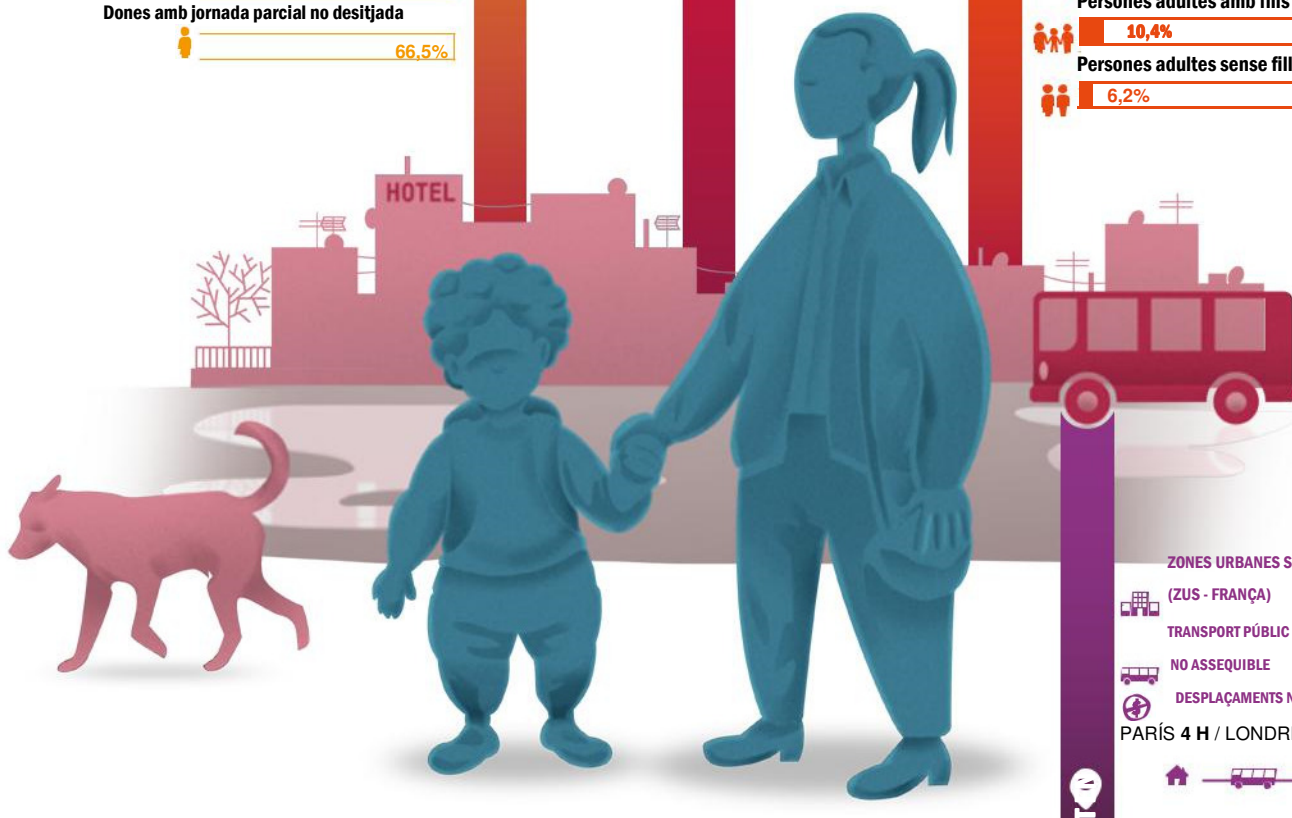
Família monoparental sense fills

Persones adultes amb fills

Persones adultes sense fills

ZONES URBANES SENSIBLES

(ZUS - FRANÇA)

TRANSPORT PÚBLIC

NO ASSEQUIBLE

DESPLAÇAMENTS NO PAGATS

PARÍS 4 H / LONDRES 2 H

→

De la mateixa manera, a la UE-28, les famílies monoparentals són les que major risc de pobresa laboral tenen d'entre tots els tipus de llars, doblant les possibilitats de les llars formades per dos adults amb nens. Gairebé dos terços declaren tenir serioses dificultats per arribar a final de mes. Això afecta especialment a les dones, ja que més del 80% de les famílies monoparentals **europees estan encapçalades per elles, sent un 83% a Espanya.** A França, un terç de les famílies monoparentals es troben en risc de pobresa, i a Espanya, ho estan més de la meitat de les famílies monoparentals. El canvi que aquestes dones esperen es basa en polítiques que donin resposta tant a la qüestió de gènere com a altres desavantatges i discriminacions amb què conviu.

Causes estructurals de la pobresa laboral

El desavantatge i la discriminació a la qual fan front les dones es basa en un sistema que, des del seu origen, va ser dissenyat per ocultar i devaluar la seva contribució, incorporant una desigualtat estructural profunda que les confina en rols, sectors i formes de treball que no ofereixen una forma de vida digna. Trencar amb aquestes estructures requerirà un esforç considerable i voluntat política, però és essencial per fer realitat els drets de les dones i construir una economia global més forta i pròspera.

Al món, el treball domèstic no remunerat i invisibilitzat de les dones ascendeix a 10 bilions de dòlars a l'any, el 13% del PIB mundial. A Espanya, suposaria el 41% del PIB.

Les concepcions tradicionals sobre els rols i habilitats de les dones en el mercat de treball continuen influïnt en l'anomenada "segregació ocupacional", concentrant a dones i homes en certs sectors i tipus de treballs socialment considerats com a "masculins" o

"femenins", i que afecta els tipus de treball que les dones poden esperar trobar. Els sectors en els quals les dones superen en nombre als homes, com l'assistència social, la cura

infantil, la restauració, serveis de neteja, o la atenció al client, són reflex d'aquestes normes i solen estar més mal pagats que aquells dominats per homes. A Espanya, alguns dels sectors més precaris són la indústria de l'hostaleria, restauració i turisme, i el treball de la llar i de cures: les dones constitueixen el 55,8% de la força de treball de la primera i el 87,9% de la segona.

Les concepcions socials sobre els rols de gènere i el món del treball ens afecten i segreguen: a Espanya, les dones són més de la meitat en la hostaleria i la restauració, i el 88% en el treball de la llar i de cura remunerat.

En relació amb això, els treballs en els quals les **persones solen veure's forçades a treballar involu-**

luntàriament a temps parcial es concentren en ocupacions mal pagades orientades a serveis, vendes, treballs administratius o serveis tècnics, incloent seguretat privada, *call centres* o

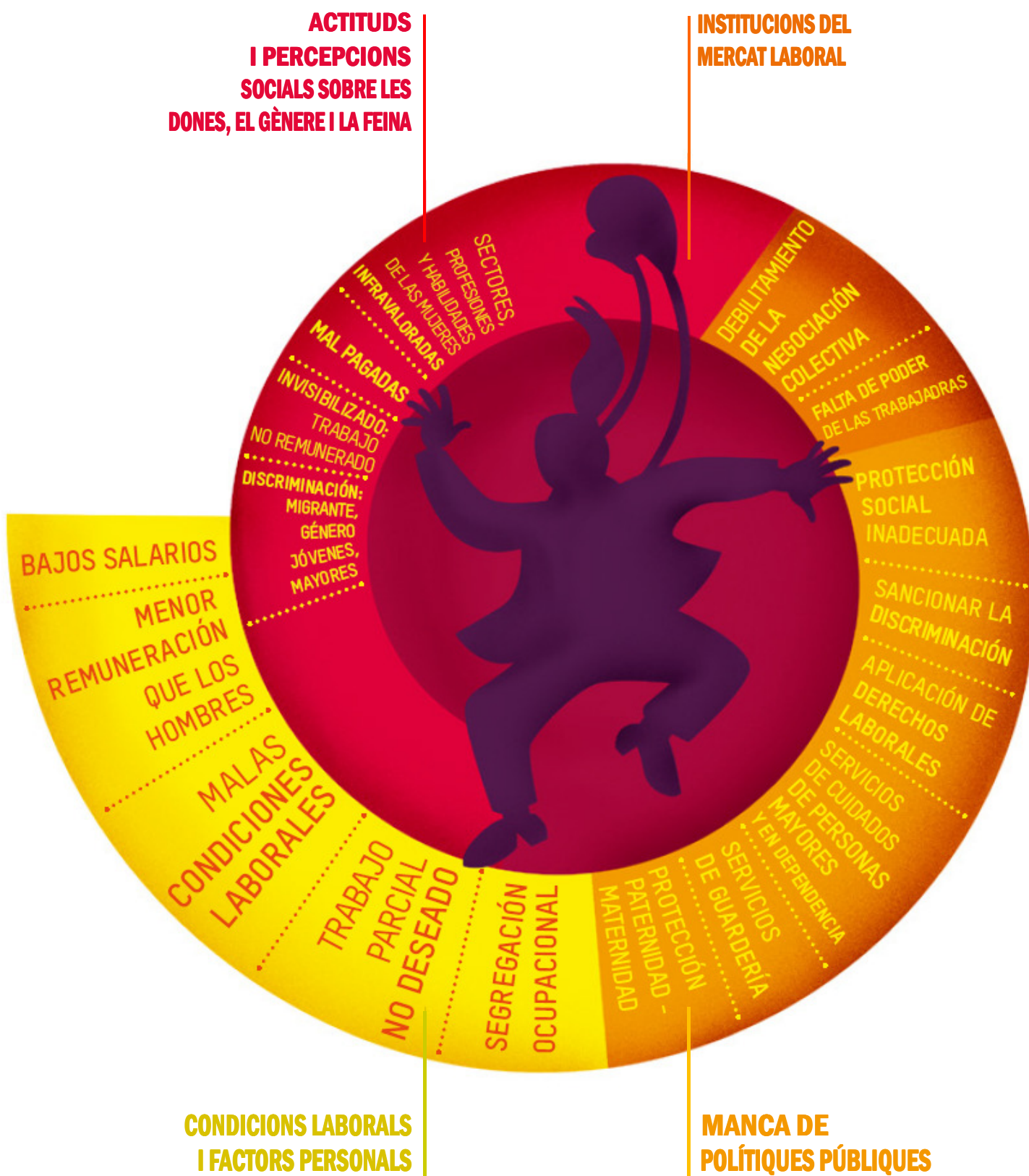
serveis de neteja i manteniment. **Gairebé quatre de cada cinc persones treballadores a temps parcial a la UE són dones, i gairebé una de cada 3 persones treballant a temps parcial preferiria fer-ho a temps complet. Les dones tenen el doble de possibilitats que els homes d'estar en un treball parcial no desitjat.** A

Espanya, gairebé 3 de cada 4 persones amb una feina parcial involuntària són dones.

Són les persones treballadores de la llar i de cures, de nou majoria de dones, que tenen la major probabilitat d'esdevenir treballadores involuntàries a temps parcial. En particular, les dones migrants tendeixen a concentrar-se en molts d'aquests sectors i ocupacions mal remunerats, feminitzats i infravalorats.

Desafortunadament, la concentració de les dones en treballs a temps parcial, informals i amb baixos salaris, sovint acaba també en trajectòries laborals sense futur, en les quals les empreses veuen com a persones sense opcions de formació o de desenvolupament professional.

CAUSES DIRECTES I INDIRECTES DE LA PRECARIETAT I POBRESA LABORAL A LES DONES

Visibilitzar a les dones

Gran part del treball de les dones continua estant invisibilitzat, infravalorat i no comptabilitzat, tot i que al mateix temps se li reconeix cada vegada més com la pedra angular sobre la qual s'ha construït el creixement econòmic d'Europa. El treball domèstic no remunerat de les dones és de 10 bilions de dòlars a l'any en el món, el que equival aproximadament al 13% del PIB global, convertint-se així en una de les indústries més grans i importants del món. A Espanya, aquest treball arribaria al 41% del PIB. Tot i això, els esforços fets fins ara per reconèixer, reduir i redistribuir el pes del treball no remunerat que recau sobre les dones han estat molt limitats.

Al costat d'aquests factors tradicionals de desigualtat, les dones europees han començat a sentir més recentment els canvis anunciats per l'impacte de les noves tecnologies, la automatització i l'auge de l'anomenada "economia col·laborativa" o "economia gig", caracteritzada pel predomini de treballs en forma d'encàrrecs i projectes curts, independents, a demanda, i sovint gestionats a través de mercats o plataformes digitals. Mentre que per a algunes dones aquesta tendència en alça portarà noves llibertats i oportunitats, per a moltes altres anuncia un futur incert, que suposa un potencial pas enrere en les victòries aconseguïdes en els seus drets laborals, agreujant les desigualtats existents, reduint salaris i seguretat, i llançant així a un gran nombre de dones a la pobresa.

Aquests canvis han posat de manifest la importància de la negociació col·lectiva com a mecanisme per garantir salaris i condicions de treball dignes. La intervenció dels sindicats i la negociació col·lectiva eleva el salari mínim i redueix la desigualtat entre grups de persones treballadores, com per exemple, entre els que tenen contractes temporals i regulars, o entre dones i homes. Un estudi comparatiu mostra que països amb institucions i polítiques laborals fortes, tendeixen a mostrar nivells més baixos de desigualtat de renda i, per tant, menor diferència salarial de gènere. En països on la cobertura de la negociació col·lectiva és d'almenys un 80%, la bretxa salarial de gènere entre la població treballadora situada a la part més baixa de l'escala salarial es redueix fins al 8%, la meitat de la mitjana europea.

D'altra banda, només el 23,9% de les posicions de lideratge en els sindicats a Europa estan ocupades per dones: menys d'1 de cada 4. Un cop més, les normes socials que limiten la veu de les dones en l'esfera pública, així com els seus rols en la presa de decisions a tots els nivells, des de la llar a lo social i incloent al moviment sindical, redueixen també les seves oportunitats per negociar un salari digne i condicions de treball decents. Una situació en la qual totes les parts implicades haurien de prendre cartes en l'assumpte immediatament.

L'impacte en les dones

Les dones en situació de precarietat i pobresa laboral porten a les seves esquenes el pes de l'economia global, i això té un preu. El seu benestar físic i psicològic, la seva percepció i satisfacció amb la vida, així com les seves relacions personals, s'estan veient afectades. La privació material i social és extremadament greu entre les dones joves i les adultes de més de 50 anys procedents de països no pertanyents a la UE. L'estrès constant i l'ansietat causada per la dificultat o impossibilitat d'arribar a final de mes, lligada al desgast físic, mental i emocional del treball remunerat i no remunerat, a la perillositat de les condicions laborals, la manca de temps personal i la constant pressió per realitzar més feina per menys salari, deixa a les dones desmoralitzades, exhaustes i socialment aïllades. Com a exemple, a Espanya les treballadores internes de la llar i de cures **passen fins a 22 hores al dia en les cases a on treballen**; en el sector de l'hostaleria, les cambreres de pis arriben a fer fins a 85 llits per dia en la tem-porada d'estiu.

Les lesions físiques i mentals que comporten romandran. El treball està acabant amb elles.

No obstant això, aquestes conseqüències negatives no són resultat inevitable de la participació de les dones en el mercat de treball, sinó del fracàs d'estructures i polítiques que no s'adeqüen a les seves necessitats. Existeixen avantatges considerables per a les dones quan s'asseguren un treball decent, especialment si s'embarquen en projectes alternatius i cooperatius per aconseguir uns mitjans de vida sostenibles i condicions de treball segures, així com auto-organitzar-se per defensar els seus drets i construir espais i estructures de suport mutu.

CONSEQÜÈNCIES DE LA PRECARIETAT I POBRESA LABORAL: LES VEUS DE LES DONES

Construint un futur millor

Mai hi ha hagut abans un millor moment per a què els governs escoltin, obrin espais de participació a les treballadores i donin resposta a les causes i a les conseqüències del treball precari i mal remunerat que les afecten, mitjançant polítiques efectives que uneixin els esforços de l'Estat, el sector privat, els sindicats, la societat civil, les persones treballadores i la ciutadania. Els governs i altres actors involucrats poden i han de fer encara molt més: des de l'elaboració de polítiques i lleis que promoguin salaris dignes, que abordin l'assetjament sexual, im-plementin baixes de paternitat i maternitat re-muneradas, fins desafiar com tractar les normes socials que infravaloren el treball de les dones.

Amb la posada en marxa de les polítiques adequades, construirem una economia més saludable, equitativa i resilient. I més important encara, s'alliberaria el potencial de milions de dones per gaudir del compliment dels seus drets, viure vides més sanes i felices, desenvolupant el seu propi potencial. Si fracassem, correm el risc d'exacerbar les desigualtats, ampliant encara més la bretxa entre dones i homes, rics i pobres per igual. Les conseqüències d'això perduraran en les generacions futures.

En els últims temps, hem estat testimonis d'exemples que mostren com les formes d'acció col·lectiva de les dones poden canviar radicalment el nostre enteniment del món i del lloc que ocupen en les estructures de poder i presa de decisions. Exemples en els quals s'ha desafiat la norma i l'ortodòxia, plantant cara a organitzacions i persones disposades a explotar a les dones per als seus propis fins. Des de les Marxes de la Dona a la mobilització #MeToo, les dones s'atreveixen cada vegada més a alçar la veu en aquelles qüestions en què les seves expectatives de justícia i igualtat estan lluny de la realitat. Governos, líders d'opinió i acadèmia que no reconeguin la importància d'aquests canvis, s'arrisquen a perdre el contacte amb noves i poderoses forces que modelen l'economia i la política.

En Oxfam treballem a tot el món donant suport a dones i homes en situacions de discriminació per garantir els seus drets i sortir del cercle de la pobresa. A través del nostre treball, hem

pogut mostrar com els drets de les dones estan interconnectats en i a través dels diferents països i regions, així com a nivell global. La impossibilitat de les dones per transformar el seu entorn en qualsevol país, juntament amb la manca de reconeixement que els governs europeus han donat als seus drets, han afectat les polítiques domèstiques i internacionals, impactant negativament en l'ajuda internacional, el comerç, l'ocupació i els drets de les dones migrants que es desplacen entre països i regions. Com a Oxfam, ens comprometem a seguir treballant juntament amb els moviments de dones - els nous i els ja existents-, i juntament amb la societat civil amb l'objectiu de construir ponts a tots els nivells, així com a donar recolzament als governs y altres actors per a que escoltin i donin resposta a les veus de les dones més precaritzades i discriminades, tant a dintre com a fora de les fronteres europees.

Mai abans hi ha hagut un millor moment per donar resposta a les causes i a les conseqüències del treball precari i mal remunerat de les dones, unint esforços dels Estats, el sector privat, els sindicats, la societat civil, les persones treballadores i la ciutadania

RECOMANACIONS:

A la Comissió Europea (CE) i al Parlament Europeu (PE), d'acord amb les seves respectives competències:

1. Garantir un nivell mínim d'ingressos que proporcioni una vida digna a totes les persones treballadores

- Establir límits legals per a un salari mínim digne a la UE
- Acabar amb la bretxa salarial de gènere
- Acabar amb la bretxa de gènere en les pensions
- Aprovar una Directiva sobre el sistema de renda mínima que implementi el Principi de Renda Mínima del Pilar Europeu de Drets Socials

2. Promoure una ocupació de qualitat i condicions de treball dignes a la UE, establint com a requisit previ per a un treball decent la prevenció de vulneracions dels drets laborals de les persones treballadores en situacions de major vulnerabilitat

- Ratificar el Conveni 189 sobre les treballadores i els treballadors domèstics de l'OIT
- Garantir espais de treball segurs amb mesures per prevenir, perseguir i castigar l'assetjament sexual, una de les violacions més greus contra els drets de la dona

3. Abordar la crisi de cures

- Promoure i millorar els serveis de guarderia pública perquè siguin econòmicament accessibles per a tothom
- Promoure serveis de cura assequibles i de qualitat per a gent gran i en situació de dependència
- Promoure serveis d'orientació i assessoria per fer front als estereotips de gènere respecte a les professions
- Garantir permisos de paternitat i maternitat obligatoris, iguals i intransferibles
- Racionalitzar el temps de treball i els horaris

4. Donar suport a la negociació col·lectiva, l'apoderament econòmic de les dones i la igualtat de gènere en el treball

- Proporcionar un concepte comú que afavoreixi l'anomenat 'tripartisme plus' i el diàleg social entre estats membres, amb l'objectiu que la negociació col·lectiva sigui més inclusiva, incorporant a la taula de negociacions a organitzacions de drets de les dones, grups de base i minories especialment afectades per la pobresa laboral
- Garantir el diàleg social en els sectors més precaris, feminitzats i amb formes d'ocupació atípiques, com ara les persones treballadores de la llar i de cura, i els serveis socials i assistencials
- Fomentar l'afiliació de les dones als sindicats, així com la seva presència i representació en els llocs i òrgans de presa de decisions dins de les organitzacions sindicals

5. Desenvolupar estadístiques amb perspectiva de gènere

- Desenvolupar Comptes Satèl·lit del Treball Domèstic a nivell europeu amb periodicitat per mesurar i quantificar el treball de la llar i de cura no remunerat, i reconèixer-lo com a part del creixement, de la riquesa i del capital dels països i regions, anant més enllà del PIB per mesurar el progrés humà
- Identificar nous indicadors específics de gènere per mesurar la pobresa d'ingressos i revisar els indicadors existents. En concret, els utilitzats per mesurar el risc de pobresa laboral, de manera que es puguin recollir dades més precises de la situació de les dones treballadores precaritzades i tenir així una imatge més clara de les desigualtats de gènere

RECOMANACIONS:

Al Govern i al Parlament Espanyol:

EN MATÈRIA DE PRECARIETAT LABORAL:

1. Augmentar el SMI fins als 1.000 euros el 2020; de manera que s'assoleixi el 60% del sou mig, tal com recomana la Carta Social Europea.
2. Promoure canvis legislatius en la temporalitat i parcialitat de la feina, encaminats a reduir la precarietat que, fonamentalment, afecta les dones.
3. Reforçar substancialment, en els pressupostos de 2019, els recursos humans i tècnics de la Inspecció del Treball amb l'objectiu, a mig termini, de situar-nos en una taxa similar d'inspectors a la de la mitjana europea.
4. Promoure una contractació pública que garanteixi els drets laborals i salaris dignes de les persones subcontractades.
5. Ratificar el Conveni 189 de l'OIT per al reconeixement dels drets laborals de les empleades de la llar. El treball de la llar s'ha d'integrar en el règim general de la Seguretat Social.

EN MATÈRIA DE TREBALLS DE CURES I IGUALTAT DE GÈNERE:

1. Aprovar una Llei de permisos paternals i maternals iguals, obligatoris i intransferibles, amb períodes d'afectació que no hagin de ser obligatòriament simultanis per ambdós progenitors.
2. Aprovar una Llei de Transparència retributiva al més aviat possible amb l'obligació d'informar sobre categories salarials desagregades per sexe, realitzar auditories salarials i modificar l'art. 28 ET per detallar el "treball d'igual valor".
3. Incloure, en la Llei d'Igualtat de tracte i oportunitats entre homes i dones, la realització de campanyes públiques encaminades a canviar els estereotips de gènere associats a les diferents professions amb l'objectiu de limitar la segregació sexual en l'ocupació.

4. Dur a terme l'Enquesta de l'Ús del Temps de forma regular i elaborar un Compte Satèl·lit estatal de Treball Domèstic que permeti dimensionar l'aportació del treball no remunerat a l'economia.
5. Promoure la corresponsabilitat de l'Estat en els treballs de cura, mitjançant la universalització del primer cicle d'educació infantil, l'augment del pressupost del Sistema d'Autonomia i Atenció a la Dependència.

EN MATÈRIA DE PROTECCIÓ SOCIAL I LLUITA CONTRA LA POBRESA:

1. Modificar l'actual sistema autonòmic de rendes mínimes, cap a un sistema de garantia d'ingressos, més generós, de major cobertura i més eficaç en la lluita contra la pobresa.
2. Enfortir components no contributius del nostre sistema de protecció social que tinguin un clar impacte en les dones treballadores en situació de precarietat, reconeixent les seves responsabilitats en el treball de cures i limitant la bretxa de gènere en les pensions.